

Wat we hebben opgehaald

Fryslân makket in nij wenplan

Fryslân maakt een nieuw woonplan

3	9	44	101	86	134
Wooncafés op drie plekken	berichten op social media	deelnemers leverden hun ideeën in	wensen en oplossingen	open reacties online	deelnemers in totaal

Zo hebben we het opgehaald

- 1
- Je geeft aan waar je staat

Iedereen kiest een woonfase: net beginnen, een volgende stap willen zetten, of een woning zoeken waarin je oud kunt worden.
- 2
- Je schrijft op wat er nodig is

Per woonfase schrijft iedereen op wat er nodig is om die stap te zetten, ook voor fasen waar je zelf niet in zit.
- 3
- Je geeft aan wie er aan zet is

Per knelpunt: kan ik dit zelf regelen, kunnen we het samen, of ligt het bij de overheid.
- 4
- De opbrengst blijft hier

Aan het eind leveren deelnemers hun ideeën en wensen in. Zo hebben we van iedere deelnemer op papier wat er nodig is.

De campagne

14 juli	Start. De gedeputeerde nodigt uit in een filmpje, met een verhuisdoos in zijn handen. Tegelijk gaan de aanmelding en de eerste vragen live op Stim fan Fryslân.
Juli	Eerste golf. 5 berichten op social media, deels betaald, plus een nieuwsbrief via het platform.
Augustus	Tweede golf. 4 berichten in de aanloop naar de Wooncafés, met een eigen aankondiging per plaats.
18, 24, 25 aug	De Wooncafés. De Tiid in Bolsward, De Colle in Kollum, It Skutsje in Heerenveen.

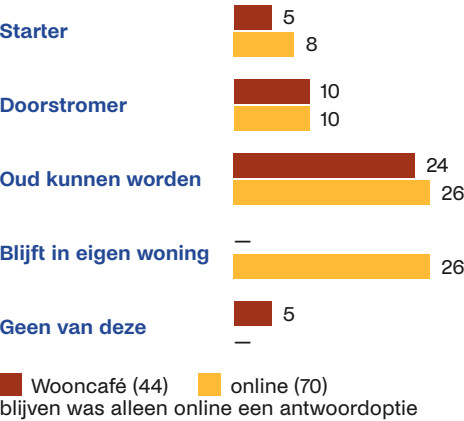
Wat we ervoor maakten

Alles in het Nederlands en in het Frysk: het verhuisdoosje met label, de kaartensets per woonfase, het werkblad en de vraagkaarten voor de gespreksleiders, de borden op tafel, het programma, het uitdeelblad, de presentatie, de aanmeldknoppen en de beelden voor social media.

De drie Wooncafés

Dinsdag 18 augustus Bolsward 14 deelnemers · 36 kaarten Hier ging het over prijs en beschikbaarheid. De oplossingen die deelnemers aandroegen vragen geen nieuwe grond: splitsen, erfpacht, ombouwen, niet slopen.	Maandag 24 augustus Kollum 26 deelnemers · 41 kaarten Veel deelnemers met concrete plannen. Levensloopbestendig kreeg hier een concrete invulling: rolstoelgeschikt, in een dorp met voorzieningen.	Dinsdag 25 augustus Heerenveen 24 deelnemers · 24 kaarten Veel deelnemers met een eigen initiatief. Het gesprek ging over de rol van de overheid: duidelijkheid, gelijke procedures en meedenken.
--	---	---

Wie we bereikten

Bolsward, Kollum en Heerenveen, plus de vragenset op Stim fan Fryslân. Met 134 deelnames zeggen we niets over heel Fryslân. Wel over de redenering achter een woonwens en over de plek waar het vastloopt.

Drie Wooncafés en een online ronde · augustus 2026

Wat overal terugkwam

De vraag verschilt per doelgroep. Bij starters is de prijs het knelpunt, doordat betaalbare woningen niet beschikbaar zijn. Wie kleiner wil wonen kijkt naar woningtype en voorzieningen.

Deelnemers wijzen op de gebouwen die er al staan. Splitsen, herbestemmen, leegstand, het erf. Online kiest ruim driekwart dit boven bouwen aan de rand.

Procedures worden vaker genoemd dan geld. Vergunningen, bestemmingen, medewerking. Wat ontbreekt is duidelijkheid over wat wel kan.

Houding weegt zwaar. Meedenken over hoe het wél kan, en helder communiceren over een afwijzing en over de doorlooptijd.

Een knelpuntenloket voor vastgelopen initiatieven. Op de tweede en derde avond onafhankelijk van elkaar gevraagd, en van alle voorstellen het meest uitgewerkt. De gemeente beoordeelt; de provincie geeft duidelijkheid en jaagt aan.

Levensloopbestendig dekt de lading niet. Wat deelnemers bedoelen: rolstoelgeschikt, gelijkvloers, en niet alleen appartementen.

Doorstromen stukt op de ruil. Kleiner wonen pakt duurder uit en biedt minder. Een verhuispremie kreeg online 1 stem van de 45.

Overall zijn particuliere initiatieven ontstaan. Minstens 8 uitgewerkte plannen en dorpsvisies kwamen mee, met locaties en bedragen.

Het adres verandert, maar wat iemand nodig heeft om ergens thuis te zijn verhuist mee: werk in de buurt, een drempel die weg kan, een huisarts op fietsafstand, mensen die je kent.

En daarna: alles uitwerken

Elke kaart is los overgetypt, precies zoals hij er stond, zonder namen. De gesprekken zijn uitgewerkt en alle online antwoorden zijn erbij gelegd. Zo is elke telling in de rapportage terug te zoeken.

Wat we de provincie meegeven

- 01
- Een knelpuntenloket voor vastgelopen initiatieven.
- 02
- Benoem type en segment, niet alleen het aantal.
- 03
- Tweede spoor: bestaande voorraad, splitsen, het erf.
- 04
- Schrijf de eisen op, niet het woord levensloopbestendig.
- 05
- Duidelijkheid over bouwplannen, geen nieuw platform.
- 06
- Trek procedures gelijk en spreek een houding af.
- 07
- Eerst een woning die de stap waard is, dan de financiering.
- 08
- Subsidie in de ondergrond, niet in de woning.
- 09
- Ruimte voor tijdelijke, verplaatsbare woningen.
- 10
- Heb oog voor regionale verschillen.
- 11
- Maak de wens van de starter inzichtelijk.

Veel deelnemers zijn begaan met de starter

5 van de 44 deelnemers kruisten starter aan (11%), online 8 van de 70 (ook 11%). Toch gaat een groot deel van de opbrengst over starters: ouderen en doorstromers schreven uit zichzelf op wat jongeren nodig hebben. Die betrokkenheid is winst, maar de startersvraag wordt zo wel door anderen ingevuld.

Ter vergelijking. Landelijk doet 0,8% van de 15- tot 25-jarigen iets in de politiek en 1,5% iets in de buurt (CBS, 2021). 11% is dus geen uitschieter naar beneden. Een open oproep bereikt deze groep niet; daar is gerichte werving voor nodig.

"Er zijn geen wachtlijsten, maar zoeklijsten."

Bolsward

"Kan niet bestaat niet. Denk in oplossingen."

Heerenveen

"Opgesloten worden in een appartementencomplex beangstigt mij."

Online